

Estocolmo, 5 de mayo de 1967.

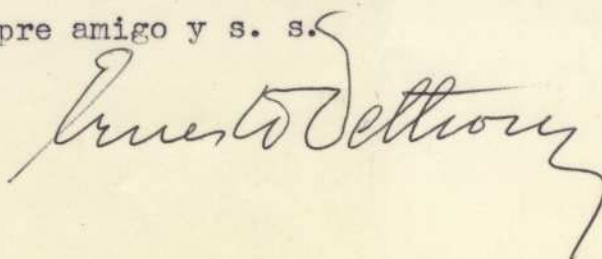
Excmo. Sr. don Manuel de Irujo
48, rue Singer
París (16e)

Mi querido y respetado amigo:

Me complazco en enviarle adjunto - para usted y para el Sr. Leizaola - el recorte de un artículo mío que se publicó en el diario "Göteborgs Handels- och Sjöfarts-Tidning" el mismo día del 30 aniversario del criminoso bombardeo de Guernica. Le mando también un resumen de mi artículo para que conozcan su contenido y por si les interesa darle publicidad.

He visto en la prensa sueca un par de noticias sobre el "Ombudsman". La primera se refería a que en Inglaterra ya ha empezado a funcionar dicha institución, pero, al parecer, el "ombudsman" tiene allí menos atribuciones que en Suecia. La segunda noticia daba cuenta de que en Italia interesa también la institución del "ombudsman", pero una de las dificultades con que tropezaban era la de hallarle un nombre adecuado en italiano.

Con mis más afectuosos y respetuosos saludos - que ruego haga usted extensivos al Sr. Leizaola -, reciba usted un abrazo de su siempre amigo y s. s.

BROTTE MOT GUERNICA 30 ÅR

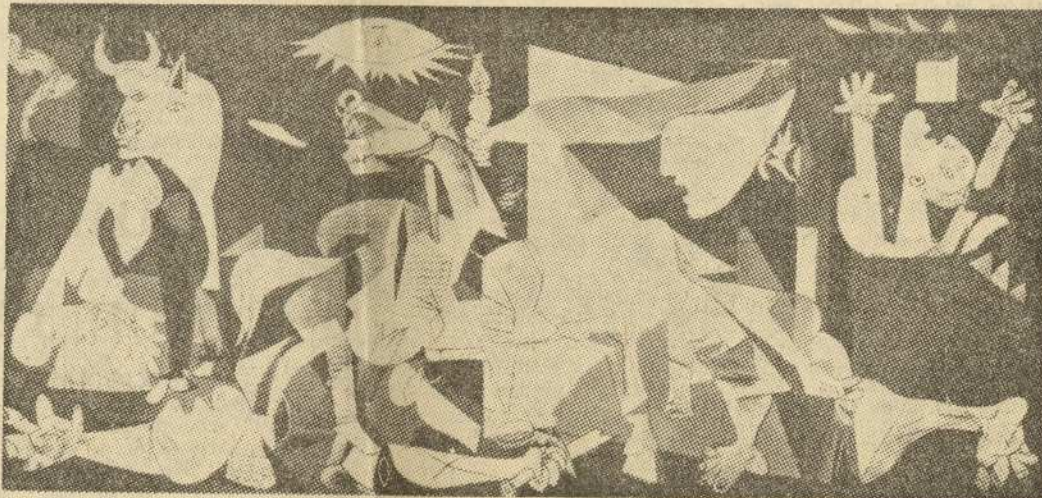
Den 26 april 1937 var en måndag och som alla måndagar var det marknadsdag i Guernica, baskernas heliga stad, där den urgamla eken som symboliserar baskernas fri- och rättigheter växer och vårdas i parken till Casa de Juntas, det baskiska parlamentet. Eftersom det var marknadsdag var mycket folk i staden från bygden omkring. Mer än halva dagen var förbi och de som kommit till marknaden med sina lantliga produkter och sin hemslöjd hade redan börjat tänka på hemfärden. Trots allt hade det än så länge varit en fridfull dag. Alla visste ju att halva Spanien var i krig mot den andra halvan och att denna andra halva stöddes av Mussolinis Italien och Hitlers Tyskland. Men fronten låg omkring tre mil därifrån och Guernica var en värnlös stad, utgjorde inget militärt mål.

Då började det hända saker. Klockan torde ha varit halv fem på eftermiddagen då kyrkklockorna slog larm och förkunnade att fiendliga flygplan nalkades. Först kom ett plan som, efter att ha gjort ett par lovar över staden i spaningsssyfte, fällde några bomber på stadens lilla järnvägsstation. Några minuter senare upprepade ett andra plan det förras förrättning. Då femton minuter hade gått och folket trodde att faran var över kom några Junkers 52, de mäktigaste bombplan som Hitler-Tyskland hade sänt till Franco. Så snart de befann sig över Guernica började de kasta sin förintande last, medan deras eskort av jaktplan besköt befolkningen som i panik flydde till utkanterna av staden, där de trodde sig kunna finna bättre skydd än i de gamla byggnaderna. Hus flög i luften eller rasade och begrov alla som tagit skydd i dem, eldsvådor uppstod här och var. Män, kvinnor och barn sprang förskräckta åt alla håll och de som inte dog under de nedrasande husen, stupade på gator och vägar beskjutna av de lågt flygande planen.

Men stadens verkliga martyrium började en kvart över fem. Under två och en halv timme utsattes den, skoningslöst och utan uppehåll, för det mest fruktansvärda bombardemang som historien dittills känt. Kyr-

kor och hus sprängdes och störtade samman, elden tog vid och fullföljde bombernas ödeläggande verkan. Guernica var snart ett väldigt bål där hus, människokroppar, djur, med ett ord allt förintades.

Omkring två tusen människor — vuxna och barn — blev offer — mördades! — genom brottet mot Guernica.

Pablo Picasso: Guernica, 1937.

Två dagar senare, den 28 april, spreds nyheten över hela världen att Guernica hade förintats av tyska bombplan, flygande för general Francos räkning. Händelserna såsom de beskrives här ovan bekräftades av alla vittnen till illgärningen, bland dem stadens borgmästare. De bekräftades också av den baskiska autonoma regeringen och av alla politiska partier. De främsta tidningar och telegrambyråer i världen spred en liknande version och deras korrespondenter, som den nat- ten besökte Guernica, kunde hitta bombfragment som tydligt och utan minsta tvivel vittnade om sitt tyska ursprung.

Vid denna tidpunkt riktade den baskiska regeringens president, José Antonio de Aguirre, en adress till världen med följande ordalydelse:

Inför Gud och Historien, som kommer att döma oss, försäkrar jag att under tre och en halv timme har tyska flygplan, med en hittills okänd grymhet, bombarderat den värnlösa civilbefolkningen i den historiska staden Guernica, förvandlat den till aska och med kul- spruteeld förföljt kvinnor och barn, vilka dött i stort antal medan de flydde galna av skräck. Jag frågar den civiliserade världen om den kan tillåta förintelsen av ett helt folk, vilket alltid betraktat som sin största ära att värna den frihet och den heliga demokrati som Guernica med sin tusenåriga ek har symboliserat genom århundraden.

Av Ernesto Detborey

Ildådet var så stort att det gällde för frankisterna att försöka lägga hela skulden på baskerna, att det var de som hade satt eld på Guernica. Det gick naturligtvis inte alls. Man hade hittat alltför många bevis på att det var tyska bombplan och tyska bomber som hade fört

den som först satte i gång det totala kriget — det totala kriget i modernt begrepp. Alltså inte bara bombning av militära och strategiska mål utan även av värnlösa städer och deras befolkning, ett krig således inte bara mot beväpnade fiender utan även mot civila — män, kvinnor och barn. En syntes av detta sätt att föra krig åskåd-

nyheten om illgärningen, den första maj, satte han febrilt i gång med de första studierna för sitt monumentala och kanske viktigaste verk. Det är denna syntes som jag nyss nämnt vilken förvandlar Picassos protest till symbol. Ty brottet mot staden Guernica följdes sedan av ännu större illgärningar. Det tyska flygvapnet tillämpade under andra världskriget i större skala sina erfarenheter från Guernica. Andra flygvapen använde sedan liknande metoder. Och illgärningar av detta slag fortsatte att begås och begås fortfarande... medan man kanske säger "det hela var ett missstag" eller "det var att beklaga, men vi kunde inte handla på annat sätt"... Det är därför Picassos Guernica symboliserar dessa illgärningar, är en ständig protest mot dem. Man behöver inte nämna några namn, vare sig äldre eller nyare, efter Guernica, ty de är i allas tankar — på allas läppar.

PS

Enligt ett av de senaste meddelandena från Madrid har i en av de baskiska provinserna, Biscaya, med huvudstad Bilbao, tre artiklar ur lagen om spanjorens rättigheter satts ur kraft. Artiklarna berör rörelsefrihet, husundersökning och anhållande av personer på obestämd tid. Franco tycks fortfarande ha ett horn i sidan till det baskiska folket.

med sig förstörelse och död över staden. År 1945 försökte den baskiska exilregeringen lägga saken inför Nürnbergdomstolen för krigsförbrytelser, men domstolen befattade sig inte med händelser som daterade sig före 1939. Själve Göring medgav 1946 att Guernica blev ett slags övningsobjekt för Die Luftwaffe. Han sade också:

Det var beklagligt, men vi kunde inte handla på annat sätt. Vid den tidpunkten kunde inte dessa erfarenheter vinnas någon annanstans.

Den tyske generalen Adolf Galland berättar i sina memoarer, som kom ut på 50-talet, att det hela var ett misstag. De tyska flygplanen hade kommanderats att förstöra en bro över vilken krigsmateriel transporterades till Bilbao. Anfallet hade ägt rum under mycket dåliga siktförhållanden, besättningarna hade vid den tiden ännu ingen erfarenhet och siktanordningarna var primitiva. Då bombernas rök skingrades konstaterade man att bron var oskadd, men att staden i dess närhet hade strukit med.

Skulden för brottet mot Guernica är lika mycket Hitlers som Francos. Men skulden för det totala kriget? Det är, kan man nästan säga, följderiktigt att en totalitär stat blev

Mr. Ernest Dethorey, de Estocolmo, en relación con el artículo "El Buruzagi" de Don Manuel de Irujo publicado en nuestro número 230/1, nos escribe las líneas que siguen, que con mucho gusto reproducimos para nuestros lectores.

"En Estados Unidos están en vías de establecer la institución sueca del Justitieombudsman, que en Alderdi se traduce por Buruzagi.

"El "Nassau Country", situado en las afueras de Nueva York --uno de los más ricos distritos de Estados Unidos-- ha establecido ya el Ombudsman. En el Estado de Michigan también hay un Ombudsman y en Nueva York, su alcalde John Lindsay ha propuesto que también el gran puerto americano tenga el suyo en 1967. Hasta en Washington se ha deliberado sobre la propuesta de crear el cargo de Ombudsman ~~quuman~~ con caracter federal para todos los Estados Unidos.

Alfred Bexelius, el Justitieombudsman sueco, ha sido recibido en el Senado norteamericano, ~~quuman~~ ha informado ante peritos sobre legislación y jurisprudencia/sobre el real significado del Ombudsman en Suecia y tomó parte de la Cámara ^{varias} y en la radio en/emisiones dedicadas a este tema en la televisión/americanas.

En los diarios de Estados Unidos pueden leerse informaciones sobre el Justitieomudaman sueco escritas por periodistas americanos que se han entrevistado con M. Bexelius, en las que se relaciona la existencia de la oficina situada detrás de la Opera, asistida por juristas auxiliares, cuyas tareas son tan variadas como reprender a jueces descorteses, intervenir contra brutalidades policiacas y garantizar los derechos de los soldados a parecer beatniks".

La que precede es traducción del diario social-demócrata Aftombladet de Estocolmo: información/ enviada desde Nueva York por un periodista ~~quuman~~ sueco"

El "justitieombudsman" sueco, modelo para un cargo público en los EE.UU.

Los EE.UU. están en vías de establecer la institución sueca del "justitieombudsman".

El Nassau County, en las afueras de Nueva York - uno de los más ricos distritos de los EE.UU. - ya ha establecido el "ombudsman". En el Estado de Michigan también hay un "ombudsman", y el alcalde John Lindsay ha propuesto que Nueva York tenga el suyo en 1967. Hasta en Washington se ha discutido el crear el cargo de "ombudsman" para toda la República federal.

Alfred Bexelius ^{x)} ha tomado parte este año en la sesión del Senado en Washington, y allí ha hablado ante peritos en jurisprudencia y legislación sobre lo que significa ser "ombudsman" en Suecia, tomando parte en discusiones sobre el mismo tema en la TV de los EE.UU., y siendo televisadas sus actuaciones en Washington. También ha sido interviewado en la radio varias veces.

En los diarios americanos pueden leerse informaciones sobre nuestro "justitieombudsman" escritas por los periodistas americanos que se han entrevistado con él y que cuentan que "tiene una pequeña oficina casi detrás de la Opera Real" con juristas auxiliares suyos, y que sus tareas consisten en cosas tan diferentes como reprender a jueces descorteses, intervenir contra las brutalidades policíacas, y, en el sector militar, garantizar el derecho de los soldados a parecer "beatniks".

x) Este es el nombre del "justitieombudsman" sueco.

(Traducción en extracto de una información de un periodista sueco, desde Nueva York, publicada en "Aftonbladet" (diario de la tarde socialdemócrata) de Estocolmo, 14/12-66.)